

MUZAFFER İZGÜ'NÜN ÖYKÜLERİNDE ÇOCUK VE EĞİTİM TEMASI

Hulusi GEÇGEL*

Fatma DEMİR**

Özet

Cumhuriyet dönemiyle birlikte çocuk ve çocuk edebiyatı daha çok önemsenmiş ve birçok yazar çocuk edebiyatı alanında eserler ortaya koymaya başlamıştır. Bu yazarlardan biri de, Muzaffer İzgü'dür. Diyarbakır Öğretmen Okulu'ndan mezun olduktan sonra uzun yıllar öğretmenlik yapan yazar, kara mizah türünde yazarlık yaşamına başlar. Bu alanda yetişkinler için birçok öykü, roman ve oyunlar yazar. Daha sonra öğretmenlik mesleğinden getirdiği deneyimlerle çocuk edebiyatı alanına yönelerek öykü ve romanlardan oluşan 76 eser meydana getirir. İzgü'nün yetişkinler ve çocuklar için yazdığı 65 öykü kitabında çocuk ve eğitim teması geniş bir yer tutar. Çocuklar İzgü'nün eserlerinde vazgeçilmez bir unsurdur. Yazar, öyküleriyle çocukları eğitmeyi ve eğlendirmeyi amaçlar. İzgü'nün eserlerinde çocuklara paylaşma, yardımlaşma, fedakârlık, emeğe saygı, üretkenlik, güçsüzden yana olma, vatanını sevme, çevreye ve büyüklere saygılı olma gibi değerler verilmeye çalışılır.

İzgü'nün eserlerinde eğitim konusu geniş bir yer tuttuğundan, eğitimin en önemli iki unsuru da bu öykülerde karşımıza sıkça çıkar. Bu iki unsur öğretmen ve öğrencidir. Öykülerde maddî sıkıntı çeken öğretmenler yer alsada; okuyuculara örnek olması açısından iyi, fedakâr ve anlayışlı öğretmen tipleri daha çok anlatır. Öğrenci tipleri için de aynı durum geçerlidir. Her tipte öğrenci öykülerde yer alırken, çoğunluğu düzenli ve çalışkan öğrenciler oluşturur.

Muzaffer İzgü öykülerinde çocuğu anlatırken, çocuk ve öğrenci bütünlüğünü bozamaz. Aynı zamanda öykülerde yer alan çocuklar, çoğunlukla fakir ve çalışmak zorunda olan tiplerdir. Öykülerin neredeyse hepsinde çocuk ve oyun kavramı birlikte verilmiştir. Oyun, İzgü'nün eserlerinde çocuktan ayrılmayan bir bütündür.

Anahtar Kelimeler: Muzaffer İzgü, çocuk, çocuk edebiyatı, eğitim, öykü

* Yard. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, hgecgel@comu.edu.tr

** Türkçe Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, e-mail

CHILDREN AND EDUCATION THEMA IN MUZAFFER İZGÜ'S STORIES

Abstract

With the Republic Period, child and child literature are given more importance and many authors started to expose works in the field of child literature. One of those authors is Muzaffer İzgü. After he graduated from Diyarbakır Teacher Training he worked as a teacher for many years. He started his career by writing critical humour. He wrote many stories, novels and plays for adults in this field. Then he went towards to child literature with the experiences he had while teaching and he gave 76 works consisting stories and novels. In 65 story books Muzaffer İzgü wrote, education and children take a great place. Children are the elements which can not be abandoned in İzgü's works. He aims to educate and entertain the children in his works. He tries to teach them to share, to help one another, self sacrifice, productivity, respect to labor, to be at the side of the weaks, to love the country, to respect to the adults and the environment.

Because the subject of education takes a great place in İzgü's works, the most important elements of it came on the scene. They are teacher and student. Although the teachers who have financial problems take place in his works, mostly he writes good, understanding, self denying teachers in his works so that they become good models too. It is the same for the characters of the students. Every type of students taken place in his work but most of them are hardworking and tidy.

Muzaffer İzgü doesn't spoil the wholeness of the child and the student while telling the child in his stories. At the same time the children who take place in his stories are mostly poor and they have to work to make a life. Almost in his all stories child and game concept are given together. Game is a whole which is not left from the child in İzgü's works.

Key Words: Muzaffer İzgü, children, story child literature, education, story

1. GİRİŞ

Çocuk edebiyatı deyimi, çocukluk çağında bulunan kimselerin hayal, duygu ve düşüncelerine yönelik sözlü ve yazılı bütün eserleri kapsar. Masallar, öyküler, romanlar, anılar, biyografik eserler, gezi yazıları, şiirler, fen ve doğa olaylarını anlatan yazılar vb. hep bu çerçeve içine girebilir. Değişik bir takım yazı türlerinde ortaya konulan bu eserlerin, tıpkı yetişkinler için hazırlanan eserler gibi, güzel ve etkili olmaları gerekir. Bu nedenledir ki, çocuk edebiyatı, “usta yazarlar tarafından özellikle çocuklar için yazılmış olan ve üstün sanat nitelikleri taşıyan eserlere verilen genel ad” olarak da tanımlanabilir¹.

Yayımlanan eser sayısı da göstermektedir ki, Cumhuriyet dönemiyle birlikte çocuk edebiyatına olan ilgi daha da artmış ve çok sayıda sanatçı bu alanda eserler vermeye başlamıştır. Bu yazarlardan biri de, Muzaffer İzgü'dür. Uzun yıllar öğretmenlik yapan sanatçı, kara mizah türünde yazarlık yaşamına başlar. Yetişkinler ve çocuklar için yazdığı 65 öykü kitabında çocuk ve eğitim teması geniş bir yer tutar. Çocuklar onun eserlerinde vazgeçilmez bir unsurdur. Yazar, öyküler aracılığıyla paylaşma, yardımlaşma, fedakârlık, emeğe saygı, üretkenlik, güçsüzden yana olma, vatanını sevmeye, çevreye ve büyüklere saygılı olma gibi değerleri kazandırmaya çalışır.

1.1. Problem Durumu

Çocuk edebiyatı, çocukluk döneminde bulunan kişilerin duygu, düşünce ve hayallerine yönelik bütün eserleri kapsar. Bu ürünler, çocuğun ruh dünyasının gelişmesine, sosyal yaşama ayak uydurmasına yardımcı olduğu gibi, çocuğun dil gelişimini de kolaylaştırır.

Çocuk edebiyatı alanında en yaygın türlerden birisi, öyküdür. Genel tanımıyla; yaşanmış veya yaşanması mümkün olayların anlatıldığı öykülerle çocuk, gerçekler dünyasıyla tanışır. Masalların

¹ Ferhan Oğuzkan, *Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı*, (4. Baskı, İstanbul: Emel Matbaacılık, 1987), s. 12.

olağanüstülüğünden öykülerle sıyrılır ve gerçek yaşamın yansımalarını görür. Kendisinden, ailesinden ve çevresinden izlerle karşılaşır. Bu işleviyle öyküler, çocuk edebiyatı ürünlerinin başında yer alır.

Çocuğun hayal dünyasını, düşünce gücünü geliştirmede büyük bir paya sahip olan öykü türü, aynı zamanda çocuğun hayata dair çeşitli bilgileri kazanmasını da sağlar.

Bu çalışmada Muzaffer İzgü'nün öykülerindeki çocuk ve eğitim anlayışını tespit edebilmek amacıyla yetişkinler (30 kitap) ve çocuklar (35 kitap) için yazılan 65 öykü kitabı incelenmiştir. Muzaffer İzgü'nün öykülerinde çocuk ve eğitim kavramlarının hangi boyutlarda ele alındığının ve yazarın çocuk ve eğitim kavramlarına yaklaşımının ne olduğunun belirlenmesi bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2. Amaç ve Yöntem

Bu araştırma, Muzaffer İzgü'nün çocuk ve eğitim konularına yer verdiği öykülerinde eğitim konusundaki uygulamalara ilişkin tespitlerini, eğitim ortam ve uygulamalarının nasıl olması gerektiğine dair görüşlerini; okul, aile ve çocuk üçgeninde eğitim konusundaki düşüncelerini saptamayı amaçlamaktadır.

Çalışma bu yönüyle tarama modelinde, belge ve metin çözümlemesine dayalı nitel bir araştırmadır.

Kaplan, her eserin kendi içinde organik bir bütün olduğunu ve güzelliğinin de buna dayandığını belirterek edebiyatın gaye ve mahiyetine en uygun metodun, “metin tahlili” olduğunu vurgulamaktadır. Zira edebî eser, ancak kendi içinde organik bir bütün haline geldiği zaman, güzellik ve mükemmeliyete ulaşmaktadır:

Bu metodun esası, dikkati edebî metinler üzerine yöneltmek ve onu oluşturan unsurları, bu unsurların ana fikirle ve birbirleriyle olan münasebetlerini incelemekten ibarettir.²

² Mehmet Kaplan, *Hikâye Tahlilleri*, (3. Baskı, İstanbul: Dergâh Yayınları, 1986), s. 7.

Muzaffer İzgü'nün çocuk ve eğitim konusunun geçtiği öyküleri taranmış; bu eserlerde ele alınan görüşler öğrenci, öğretmen, eğitim ortamları ve uygulamaları açılarından irdelenmiştir. Muzaffer İzgü'ye ait toplam 65 öykü kitabında bulunan 900 öyküden, çocuk ve eğitim temasıyla ilişkili olan 232 öykü çalışmaya konu edilmiştir.

2. BULGULAR VE YORUM

Öğretmenlikten yazarlık mesleğine geçen Muzaffer İzgü, eserlerinde çoğu zaman eğitimci kimliğini de bir yana bırakmamıştır. Genelde gülmece türünde yazdığı eserlerinde okura doğrudan ders verme amacı gütmeyiz. Buyurgan olmayan sezgisel bir eğitimi tercih eder. Okuru eğitmenin yanında eğlendirmeyi de amaçlar.

Tablo 1. Çocuk ve Eğitim Konulu Öykülerin Dağılımı

Toplam Öykü Sayısı	Çocuk ve Eğitim Konulu Öyküler	Diğer Konular
900	232	668
Yüzde	25,7	74,3

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, öykülerin % 25'i çocuk ve eğitim konusunu işlemektedir. Bu oran, sanatçının çocuk ve eğitim konusuna özel bir ilgi gösterdiğini de ortaya koymaktadır.

Bu öyküler, temalarına göre; çocuklara kazandırılacak yararlı alışkanlıklar, eğitim ortamındaki aksaklıklar, eğitimde dayak ve ezberci eğitim alt başlıklarında ele alınmıştır.

2.1. Çocuklara Kazandırılacak Yararlı Alışkanlıklar

Öykülerde paylaşma, güçsüzden yana olma, ülkesini sevme, fedakârlık, yardımseverlik, Atatürk ilkelerine sahip çıkma, üretme, emeğe saygı duyma gibi birçok düşünce yer almaktadır. Özellikle "Anneannem" serisi kitaplarında, bu iletileri işleyen öyküler yer almaktadır.

“Anneannem Hayvanlar Arasında” kitabına adını veren öyküde; hayvanlara iyi davranma, yardımlaşmanın önemi, üretkenliğin boş oturmaktan daha faydalı bir şey olduğu ve emeğe saygı gösterilmesi gerektiği düşüncelerine yer verilmiştir.

Aynı kitapta bulunan “Anneannem Hastanede” öyküsünde, insanlar arasındaki sevgi ve bağlılığın önemi, emek harçayarak yapılan şeylerin daha değerli olduğu düşünceleri işlenir: Metin, hastanede yatan anneannesine en sevdiği çiçek olan papatya götürmek ister. Ama mevsim buna uygun olmadığı için, kendisi kâğıttan papatyalar yapar ve böylece anneannesini çok mutlu eder.

“Yılbaşı” başlıklı öyküde, birlikteliğin ve yardımlaşmanın önemi, yabancı kültürlerin zararlı etkilerinden korunarak geleneklerimize sahip çıkılması gerektiği ve hediyeye almada önemli olanın karşısındakini hatırlamak olduğu gibi hususlar vurgulanmıştır.

Bu kitapta yer alan diğer öykülerde de, üretkenliğin önemi, ihtiyacı olanlara ve sokak çocuklarına yardım edilmesi gerektiği (Anneannem Başrolde); anılara değer verme ve büyüklere saygı gösterme gibi temalar (Anneannemin Nişan Yüzüğü) işlenmektedir.

Bu serinin “Anneannemin Kuyruklu Yıldızı” kitabında yer alan “Anneannem Zayıflıyor” öyküsünde, sağlıklı bir şekilde diyet yapılması ve sağlıklı beslenmeye dikkat edilmesi gerektiği anlatılır. “Tekir’in Yün Hırkası” öyküsünde, üretkenliğin değeri, her zaman hazırcı olunmaması gerektiği vurgulanır. Öyküde, Hikmet Anneanne boş durmayı hiç sevmez, hep bir şeyler üretmek ister. Tekir’e bir kazak öğrecek. Yün almak için çarşı pazar dolaşır; ama bir tane bile yüncü bulamaz. Hazır ürünler karşısında yüncüler kapanmıştır. Ayrıca öyküde, çocukları sağlıklı ve doğal içeceklere yöneltme, zararlı alışkanlıklardan uzaklaştırma gibi amaçlar da vardır. Kitaptaki “Dal Sucuk” başlıklı öyküde ise, eldekileri paylaşma ile mutlulukların daha

da artacağı ve önyargının doğru bir şey olmadığı düşüncesi işlenmektedir.

“Anneannemin Konuk Kedisi” kitabına adını veren öyküde, komşuluk ilişkilerinin önemine değinilmekte ve komşuların birbirine yardımcı olması gerektiği vurgulanmaktadır. Öykünün kahramanı Hikmet Anneanne, apartmanlarına yeni taşınan komşularına yemek ikram ederek onların taşınma telaşları arasında bir de yemek derdiyle uğraşmalarını istemeyecek kadar düşünceli bir insandır. Yardıma ihtiyacı olanları hiç geri çevirmeyen Anneanne, komşularının hatırına, huysuz kedilerine bakmayı da kabul edecektir. Kitaptaki “Kelebekler Yasemine Konar” öyküsünde, doğa ve çiçek sevgisi işlenir. Hikmet Anneanne, çiçekleri çok sever ve apartmanda oturmasına rağmen balkonunda birçok çiçek yetiştirir. Böylece, torunlarına çiçek sevgisi kazandırmaya ve çiçekleri tanıtmaya da çalışır. “Şişe Dibi Lahmacun” öyküsünde ise, sokakta satılan yiyeceklerin sağlıksız olduğu, bu tür yiyeceklerden çeşitli hastalıkların kapılabileceği, evde yapılan yiyeceklerin daha sağlıklı ve lezzetli olduğu mesajı verilir.

“Anneannem Gelin Oldu” kitabına adını veren öyküde de yazar, çocukları beslenme konusunda eğitmeye, sağlıklı yiyeceklere yöneltmeye ve dengeli beslenme alışkanlığı kazanmalarını sağlamaya çalışır.

“Anneannemin Bebeği” kitabında bulunan aynı isimli öyküde, okuma alışkanlığının önemine vurgu yapılmaktadır. “Gece Yarısı Masalı”nda ise, iyi ve kötü kavramı üzerinde durulmakta ve kötülüklerin hiçbir zaman cezasız kalmayacağı, her zaman iyilikle hareket edilmesi gerektiği mesajı verilmektedir.

“Yaşasın Kanal Anneanne” kitabına adını veren öyküde, televizyona olan aşırı bağımlılık eleştirilmektedir. Bu öykü yoluyla çocuklara fazla televizyon seyretmenin doğru olmadığı, insanların

sürekli televizyon izleyerek birbirlerinden uzaklaştıkları mesajı verilmektedir.

Yazar, “Anneannem” serisinin bütün kitaplarında çocuklara “iyi insan, iyi vatandaş” olmaları gerektiği düşüncesini aşılama çalışmış ve bu hedefi gerçekleştirmeye yönelik temaları seçmiştir. Öykülerde yardımlaşma ve paylaşma duyguları ön plandadır. Kimse sadece kendi çıkarını düşünmez, bencillik yoktur. Bir şey yapılacağı zaman hep birlikte yapılır. Yardıma ihtiyacı olan kişilere hiç düşünmeden yardım edilir. Üretken olma, emeğe saygı, tutumluluk, temizlik, büyüklere ve yaşlılara saygılı olma, küçüklere sevgi gösterme, çevreyi ve doğayı koruma, hayvanları sevme, toplum kurallarına uyma vb. birçok değer, Anneannem serisi kitaplarının temel eğitsel iletileridir.

2.2. Eğitim Ortamındaki Aksaklıklar

Çocukları eğlendirirken eğitmeyi de amaçlayan İzgü, öykülerinde eğitim ortamlarına da çok yer verir. Bu tür öykülerde okul, öğretmen ve öğrenci gibi eğitim unsurları işlenirken, karşılaşılan bazı aksaklıklara ve yanlışlıklara da dikkat çekmeye çalışılır.

“Kardelen” kitabında yer alan “Çocuk Bayramı” isimli öyküde, eğitim ortamında karşılaşılan birçok yanlışlık göze çarpmaktadır. Hasan, fakir bir ailenin oğludur. Sınıf öğretmenleri, 23 Nisan Çocuk Bayramı töreni için elbise diktirmelerini ister. Hasan bu duruma çok üzülür ve ertesi gün okula gitmek istemez; çünkü öğretmen elbise paralarını toplayacaktır.

“Kardelen” kitabına adını veren öyküde, Torosların bir köyünde oturan Toros ve Kardelen isimli iki kardeş karşımıza çıkar. Toros ve Kardelen, köylerindeki okul kapatılınca, okul için her gün başka bir yere gitmek zorunda kalırlar ve bu geliş gidişlere dayanamadıkları için köyden taşınırlar.

“Tom Baba'nın Tombalası” isimli kitapta yer alan “Girdim Yaptım Yendim” başlıklı öyküde, daha ilkokul sıralarından itibaren sınavlar için

birbiriyle yarıştıran öğrenciler olgusundan hareketle, veliler ve öğretmenler eleştirilir. Öyküde öğrencilerin sınav kazanamama korkusu içinde sağlıklı ve düzgün bir eğitim alamadıkları vurgulanır. İlkokuldan itibaren çocuklar sınavlar için hazırlanır, eğitim süreci “sınavda çıkar ya da çıkmaz” anlayışına göre yürütülür. Çocuklar doğru dürüst cümle bile kuramazlarken, en iyi test tekniklerini öğrenirler. Bir de işin içine aile baskısı eklenince, olayın boyutları daha da büyür. Öyküde, eğitimin amacının öğrenciyi sadece sınavlara hazırlamak olmadığı vurgulanmaya çalışılır.

“Demokrasimiz Kaç Para Eder” kitabında yer alan “Sümegöz Amca” öyküsü bir anasını öğrencisinin ağzından anlatılmaktadır. O gün yabancı bir devlet büyüğü ülkemize gelecektir ve okulların karşılama törenine katılması gerekmektedir. Öykü, sadece bir-iki dakika sürecek bir karşılama töreni için, bütün gün okulların tatil edilip öğrencilerin yaş farkı gözetilmeksizin saatlerce yürütölmelerini ve ayakta bekletölmelerini eleştirmektedir.

“Donumdaki Para” kitabında yer alan “Müdür Olmak Çok Kolay” öyküsünde, kişilerin müdür olmak için yeterliliklerine ve eğitim durumlarına bakılmaksızın, daha çok siyasî görüşüne göre seçölmeleri eleştirilmektedir. Öykü, öğretmen Hüsamettin Bey'in babasıyla mektuplaşmalarından oluşur. Babası, Hüsamettin Bey'e okul müdürü olması için yapması gerekenleri anlatmaktadır: “Her siyasî görüşe göre dernekler kurmak ve bu derneklerde çalışmaları yapmak.”

“Anneannem Sihirbaz” kitabında bulunan “Anneannem Neyi İzliyor?” öyküsünde, okullardaki teneffüs sürelerinin çok kısa olduğuna dikkat çekilerek çocukların doğal ihtiyaçlarını bile karşılayamadıklarına işaret edilmektedir.

2.3. Eğitimde Dayak

Muzaffer İzgü, öykülerinde eğitim ortamlarını anlatırken, eğitimde hiç olmaması gereken dayak unsuruna da değinmiştir. Amacı,

okullarda öğrencilere karşı kullanılan şiddeti eleştirmek ve bu tür davranışlara karşı olduğunu göstermektir. Yazar, öykülerinde okuyucuya yol göstermek, yanlışlıkları gözler önüne sermek amacıyla, giderek azalmakta da olsa, eğitim kurumlarımızda hâlâ görülebilen dayak konusunu bazı öykülerinde konu olarak seçmiştir.

“Bando Takımı” kitabında yer alan “Kemiklerini Kırarım” başlıklı öyküde, kahraman küçük bir çocuktur. Bir gün annesi uyutmaya çalışırken, çocuk gülme krizine tutulur. Anne kızar ve babaya şikâyet eder. Baba da, güldüğü için çocuğunu döver ve bir daha gülmemesini, gülen insanların hayatta başarılı olamayacağını, insanlar tarafından seilmeyeceğini söyler. Gülme isteği çocuğun içinde kalır. İlkokula başladığında, “Belki okulda gülebilirim” diye sevinir; ama orada da olmaz. “Gülüyor” diye ilkokul öğretmeni kulaklarını çeker, “Ciddi adam ol” der. Ortaokulda güldüğü için, ilk dayacı, daha ilk gün matematik öğretmeninden yer. Gülmesi yine engellenir. Lisede de güldüğü için dayak yer ve disiplin kuruluna gönderilir; ama bir ceza almaz. Çevresindeki insanlardan her zaman, çatık kaşlı olmanın faziletlerini dinler. Okul bittikten sonra çalışmaya başladığında işte; evlendiğinde ise, evinde de gülemez. Sonunda çatık kaşlı biri olup çıkar. O da aynı şeyleri kendi çocuğuna yapmaya başlar. Yazar, bu öyküyle ülkemizde ciddiyetin her kademedede ne kadar yanlış algılandığını yansıtmaya çalışır.

“Çanak Çömlek Patladı” kitabındaki “Fiş Şakir” öyküsünde, ezberci eğitim anlayışının yanı sıra eğitim ortamlarındaki dayak unsuru da eleştirilmektedir. Öyküde öğretmen, kendi eksikliklerini bastırmak için öğrencileri dövmektedir.

“Lüp Lüp Makinesi” kitabında yer alan “Kese Sabun” öyküsünde, öykünün başkişisi olan Türkçe öğretmeni bir gün bir hamama gider. Orada eski öğrencilerinden Şakir ile karşılaşır. Şakir hamamda tellaklık yapmaktadır. Şakir, zamanında çok yaramaz bir öğrenci olduğu için,

öğretmeninden çok dayak yemiştir. Kulaklarından havaya kaldırılmış, saçlarından sürüklenmiş, tekmelenmiş, başı duvara vurulmuştur. Şakir, öğretmenini yıkama ve masaj yapma bahanesiyle, yediği bütün dayakların intikamını alır. Eğitim ortamında karşılaştığı tüm hataları (yapılmayan ödevleri, yaramazlıkları, sakarlıkları vb.) dayakla cezalandıran öğretmenin, hamamda kendi canı yandığı zaman, yapılanları işkence olarak değerlendirmesi ve öğrencisine bunları nereden öğrendiğini sormasıyla öykü sona erer.

2.4. Ezberci Eğitim

İzgü'nün öykülerinde, eğitim sistemimiz içinde eleştirdiği en önemli konulardan biri de, ezberci eğitim anlayışıdır. Öğrencileri araştıran, inceleyen, sorgulayan ve bulduklarını yorumlayan bireyler olarak yetiştirmek yerine, beyinlerinin belirlenmiş kitapların bilgileriyle doldurulması öykülerinde ele aldığı konular arasındadır.

“Çanak Çömlek Patladı” kitabındaki “Fiş Şakir” öyküsünde, ezberci eğitim anlayışı eleştirilmektedir. Öyküde, öğrencilere daha çok gerçek hayatta kullanılmayacak bilgilerin ezberletildiği ve uygulamaya yer verilmediği düşüncesi işlenmektedir. Yazar, bu öyküde eğitimdeki ezberciliği komik bir üslupla eleştirmiştir. Öğrencisinden öğretmenine herkes, bütün her şeyi ezbere bilir; ama uygulamaya gelince bir fişi ütüye bağlayamazlar. Öğretmen kendisi de yapamayınca, eksikliğini kapatmak için dayağa yönelir. Öyküde hatalar yeni hatalarla kapatılmaya çalışılır.

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, üçüncü bölümde açıklanan bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler yer almaktadır.

3. 1. Sonuç

Muzaffer İzgü'nün öykülerinde çocuk ve eğitim temasını belirlemek amacıyla elde edilen bulgular incelendiğinde ulaşılan sonuçlar şunlardır:

1. Yazar, öykülerinde çocukların ilgi alanlarına ve yaş seviyelerine göre konu seçiminde dikkatlidir.

2. Öykülerdeki eğiticilik vasfı, daha çok sezdirmeye dayalıdır. Okur, öykünün kurgusundan, kahramanların konuşmalarından gerekli dersi kendisi çıkarır. Yazar, buyurgan bir tavırla, ana düşünceyi ya da temayı vurgulayan ısrarcı ifadeler kullanmaz. Bir başka ifadeyle, öykülerde tebliğ değil; telkin vardır.

3. Öykülerin neredeyse tamamında çocuk karakterler yer alır. Öykülerdeki bu çocukların hepsi aynı zamanda bir öğrencidir. Çalışkan, düzenli öğrencilerin yanında; tembel, yaramaz, kıskanç ve sorumluluktan kaçan öğrenciler de bulunur. Ancak çalışkan ve düzenli öğrenci tipi daha yaygındır. Sanatçı, okuyucularına iyi örnek gösterme amacını taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda da öykülerinde kötü çocuk karakterlere yer vermez.

4. İzgü, eserlerinde çocuğu gelenek, görenek ve ulusal kültür değerleri açısından da eğitmeye çalışır. Geleneksel değerleri, âdetleri ve kültür unsurlarını çocuğa vermek için çeşitli yollar bulur. Kimi öykülerinde eski bayramları, bayram âdetlerini, hamamları, komşuluk ilişkilerini anlatır. Kimilerinde de eski geleneksel yemeklerin tariflerini verir. Eskiden oynanan oyunları anlatır. Bazen de çocuğu dil açısından eğitmeye çalışarak eskiden kullanılan, ama günümüzde unutulmaya yüz tutmuş kelimeleri öykülerine alıp onları olayın kurgusu içinde tanımlar.

5. Muzaffer İzgü, yazarlık yaşamına ilk önce yetişkinler için gülmece türünde öykülerle başlamış ve bu alandaki çalışmalarını yıllarca sürdürdükten sonra çocuk edebiyatı alanına yönelmiştir. Çocuk edebiyatı alanındaki çalışmalarını da gülmece türünde devam

ettirmiştir. Sanatçıya göre eğiticilik önemlidir; ancak çocuk için eğlence de önemlidir. Bu nedenle sanatçının eserlerinin hepsinde gülmece ve eğiticilik iç içedir.

3.2. Öneriler

Araştırmada ulaşılan sonuçlardan yola çıkılarak çocuk edebiyatı yazarları, öğretmenler, veliler ve bu alana yönelik çalışan araştırmacılar için geliştirilen öneriler şunlardır:

1. Muzaffer İzgü'nün çocuklara yönelik eserleri; konu, tema, mizah, dil ve anlatım özellikleri yönüyle, çocukların okuma zevk ve alışkanlıklarının geliştirilmesinde yararlı olacaktır.

2. Yazarın çocuklar için kaleme aldığı öyküler, yalnız Türkçe derslerinde değil; konu ve tema özellikleri yönüyle Sosyal Bilgiler, Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük gibi derslerin etkinliklerinde de kullanılabilir nitelikte eğitim-öğretim materyali olma özelliğine sahiptir. Özellikle duyuşsal hedeflere ulaşmada, işlenen konuyla ilişkilendirilebilecek edebî metinlerden yararlanmanın önemli katkıları olacaktır.

KAYNAKLAR

İzgü, Muzaffer, *Oturaklı Başkan*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 1999.

-----, *Azrail Nasıl Rüşvet Yedi?*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2000.

-----, *Lüp Lüp Makinesi*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2000.

-----, *Herkese Bir Yastık*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2000.

-----, *Anadolar*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2001.

-----, *Yaşasın Kanal Anneanne*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2002.

-----, *Donumdaki Para*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2002.

-----, *Kardelen*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2002.

-----, *Nasıl Baba Oldum?*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2002.

-----, *Soyma Beni Utanırım*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2002.

-----, *Anneannem Hayvanlar Arasında*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2003.

-----, *Anneannemin Konuk Kedisi*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2003.

-----, *Anneannem Sihirbaz*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2003.

-----, *Zikkımın Kökü*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2004.

-----, *Anneannem Süsleniyor*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2004.

-----, *Anneannemin Bebeği*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2004.

-----, *Anneannem Dans Kraliçesi*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2004.

-----, *Anne Dersim Bitmedi*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2004.

-----, *Bir Mayıs Polis Bayramı*, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2004.

Kaplan, Mehmet, *Hikâye Tahlilleri*, 3. Baskı, İstanbul: Dergâh Yayınları, 1986.

Oğuzkan, Ferhan, *Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı*, 4. Baskı, Ankara: Emel Matbaacılık, 1987.

Künye:

Geçgel, Hulusi, Demir, Fatma, "Muzaffer İzgü'nün Öykülerinde Çocuk ve Eğitim Teması", *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi III*, (2012):329-342.